

PRESCRIȚIA EXTINCTIVĂ

- instituție care a suferit unele modificări prin Codul Civil;
- reglementată în articolele 2.500-2.544, care constituie dreptul comun în materia prescripției extinctive.

DISPOZIȚII GENERALE

- obiectul prescripției extinctive - ceea ce se stinge prin prescripție, dacă nu a fost exercitat în termenul prevăzut de lege, este dreptul material la acțiune;
- drept la acțiune = dreptul de a constrânge o persoană, cu ajutorul forței publice, să execute o anumită prestație, să respecte o anumită situație juridică sau să suporte orice altă sancțiune civilă, după caz.

Prescriptibilitatea dreptului la acțiune

Sunt supuse prescripției extinctive:

- drepturile la acțiune *având un obiect patrimonial*, afară de cazul în care prin lege s-ar dispune altfel;
- alte drepturi la acțiune, indiferent de obiectul lor, în cazurile anume prevăzute de lege.

Imprescriptibilitatea dreptului la acțiune

Dreptul la acțiune este imprescriptibil în următoarele cazuri:

1. în cazurile prevăzute de lege;
2. ori de câte ori, prin natura sau obiectul dreptului subiectiv ocrotit, exercițiul său nu poate fi limitat în timp;
3. drepturile privitoare la :
  - acțiunea privind apărarea unui drept nepatrimonial, cu excepția cazului în care prin lege se dispune altfel;
  - acțiunea în constatarea existenței sau inexistenței unui drept;
  - acțiunea în constatarea nulității absolute a unui act juridic;
  - acțiunea în constatarea nulității absolute a certificatului de moștenitor, dacă obiectul său îl constituie fie stabilirea masei succesorală, fie partajul succesoral, sub condiția acceptării moștenirii în termenul prevăzut de lege.

Prescripția dreptului la acțiune privind drepturile accesorii

- odată cu stingerea dreptului la acțiune privind un drept principal, se stinge și dreptul la acțiune privind drepturile accesorii, *afară de cazul în care prin lege s-ar dispune altfel*;
- în cazul în care un debitor este obligat la prestații succesive, dreptul la acțiune cu privire la fiecare dintre aceste prestații se stinge printr-o prescripție deosebită, chiar dacă debitorul continuă să execute una sau alta dintre prestațiile datorate;
- totuși, aceste din urmă dispoziții nu sunt aplicabile în cazul în care prestațiile succesive alcătuiesc, prin finalitatea lor, rezultată din lege sau convenție, un tot unitar.

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect

Prescripția dreptului la acțiune privind creanța garantată

- prescripția dreptului la acțiune privind creanța principală nu atrage și stingerea dreptului la acțiunea ipotecară, creditorul ipotecar putând urmări, în condițiile legii, doar bunurile mobile sau imobile ipotecate, însă numai în limita valorii acestor bunuri;
- aceste dispoziții nu se aplică prescripției dreptului la acțiune pentru plata dobânzilor și a altor accesorii ale creanței ipotecare, care, în afara capitalului, nu mai pot fi acoperite după împlinirea prescripției din valorificarea, pe cale silită, a bunului grevat.

Compensația și dreptul de retenție

Prescripția nu împiedică stingerea prin compensație a creanțelor reciproce și nici exercitarea dreptului de retenție, dacă dreptul la acțiune nu era prescris în momentul în care s-ar fi putut opune compensarea sau dreptul de retenție, după caz.

Efectele prescripției împlinite

- prescripția nu operează de plin drept, ci trebuie invocată;
- după împlinirea termenului de prescripție, cel obligat poate să refuze executarea prestației;
- cel care a executat *de bunăvoie* obligația după ce termenul de prescripție s-a împlinit nu are dreptul să ceară restituirea prestației, chiar dacă la data executării nu știa că termenul prescripției era împlinit;
- recunoașterea dreptului, făcută printr-un act scris, precum și constituirea de garanții în folosul titularului dreptului a cărui acțiune este prescriptibilă sunt valabile, chiar dacă cel care le-a făcut nu știa că termenul de prescripție era împlinit, în aceste cazuri fiind aplicabile regulile de la renunțarea la prescripție.

Renunțarea la prescripție

- nu se poate renunța la prescripție cât timp nu a început să curgă;
- se poate renunța la prescripția împlinită, precum și la beneficiul termenului scurs pentru prescripția începută și neîmplinită.
  - o Felurile renunțării la prescripție
  - *Expresă*;
  - *Tacită* – în acest caz, trebuie să fie neîndoielnică, putând rezulta numai din manifestări neechivoce.
  - o Persoanele care nu pot renunța la prescripție
  - cel lipsit de capacitatea de a înstrăina sau, după caz, de a se obliga.
  - o Efectele renunțării la prescripție
  - după renunțare, începe să curgă o nouă prescripție de același fel;
  - dacă partea îndreptățită renunță la beneficiul termenului scurs până la acea dată, sunt aplicabile dispozițiile privind întreruperea prescripției prin recunoașterea dreptului.
  - o Întinderea renunțării la prescripție
  - renunțarea își produce efecte numai în privința celui care a făcut-o;
  - nu poate fi invocată împotriva codebitorilor solidari ori ai unei obligații indivizibile sau împotriva fideiusorilor.

Persoanele care pot invoca prescripția

1. *cel în folosul căruia curge*;
  - prescripția poate fi opusă personal sau prin reprezentant, fără ca persoana să fie ținută a produce vreun titlu contrar ori să fi fost de bună-credință;
  - organul de jurisdicție competent *nu poate aplica prescripția din oficiu*, chiar dacă invocarea prescripției ar fi în interesul statului sau al unităților sale administrativ-teritoriale.
2. *codebitorii unei obligații solidare sau indivizibile și fideiusorii*;
  - ei pot invoca prescripția, chiar dacă unul dintre debitori a neglijat să o facă ori a renunțat la ea;

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect

3. *creditorii celui interesat, precum și orice altă persoană interesată.*

Momentul până la care se poate invoca prescripția

- prescripția poate fi opusă *numai în primă instanță*, prin întâmpinare sau, în lipsa invocării, cel mai târziu la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate.

Regulile aplicabile prescripției extinctive

- prescripția extinctivă este reglementată prin lege;
- este *interzisă* orice clauză prin care fie direct, fie indirect o acțiune ar fi declarată imprescriptibilă, deși, potrivit legii, aceasta este prescriptibilă, sau invers, o acțiune declarată de lege imprescriptibilă ar fi considerată prescriptibilă;
- cu toate acestea, în limitele și condițiile prevăzute de lege, părțile care au capacitatea deplină de exercițiu pot, prin acord expres, să modifice durata termenelor de prescripție sau să modifice cursul prescripției prin fixarea începutului acesteia ori prin modificarea cauzelor legale de suspendare ori de întrerupere a acesteia, după caz. *Fac excepție* drepturile la acțiuni de care părțile nu pot să dispună și nici acțiunilor derivate din contractele de adeziune, de asigurare și cele supuse legislației privind protecția consumatorului.
  - termenele de prescripție pot fi reduse sau mărite, prin acordul expres al părților, fără însă ca noua durată a acestora să fie mai mică de un an și nici mai mare de 10 ani, *cu excepția* termenelor de prescripție de 10 ani ori mai lungi, care pot fi prelungite până la 20 de ani;
- aceste dispoziții *nu se aplică* în cazul drepturilor la acțiuni de care părțile nu pot să dispună și nici acțiunilor derivate din contractele de adeziune, de asigurare și cele supuse legislației privind protecția consumatorului;
  - orice convenție sau clauză contrară dispozițiilor prezentului articol este lovită de *nulitate absolută*.

! Prescripția *dreptului de a obține executarea silită a unei hotărâri judecătorești sau arbitrale ori a altui titlu executoriu* este supusă dispozițiilor Codului de procedură civilă, afară de cazul în care acestea din urmă ar fi neîndestulătoare.

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect